

5. ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΠΟΙΗΣΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ

ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΠΟΙΗΣΗ: είναι η εσωτερίκευση των κοινωνικών κανόνων και αξιών, η αφομοίωση δηλαδή από το άτομο, των προτύπων συμπεριφοράς που κάθε κοινωνία ή κοινωνική ομάδα θεωρεί αποδεκτά.

ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΠΟΙΗΣΗΣ:

- Διαδικασία δυναμική, μεταβάλλεται :
 - ✓ από κοινωνία σε κοινωνία
 - ✓ από εποχή σε εποχή
 - ✓ από κοινωνική ομάδα σε κοινωνική ομάδα
- Διαδικασία διαρκής
- Διαδικασία αλληλεπίδρασης κοινωνίας και ατόμου

Το άτομο με τη κοινωνικοποίηση «καταπιέζει» κάποιες επιθυμίες του, γίνεται όμως μέλος ενός κοινωνικού συνόλου, όπου ικανοποιεί τη βασική του ανάγκη να ανήκει σε κάποια κοινωνική ομάδα (να αποκτήσει την αίσθηση του «εμείς»).

ΦΟΡΕΙΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΠΟΙΗΣΗΣ:

- **Οικογένεια:** πρωτογενής φορέας. Επηρεάζει το άτομο από τη γέννηση του και καθ' όλη τη διάρκεια της ζωής του. Στις σύγχρονες κοινωνίες κάποιες λειτουργίες κοινωνικοποίησης της οικογένειας, αναλαμβάνουν να διεκπεραιώσουν άλλοι φορείς.
- **Σχολείο:** η πρώτη κοινωνικοποιητική διαδικασία εκτός οικογένειας. Σήμερα είναι απαραίτητη η υποχρεωτική και μακρά παραμονή του ατόμου στους εκπαιδευτικούς θεσμούς.
- **Θρησκεία:** επιδρά στο τρόπο που το άτομο βλέπει τον κόσμο και τη ζωή (στη κοσμοθεωρία του).
- **Κράτος:** επεμβαίνει καθοριστικά με τις αποφάσεις του (νόμους) στο τρόπο που οι άλλοι φορείς ασκούν τη διαδικασία κοινωνικοποίησης.
- **Παρέες συνομηλίκων:** άτυπος αλλά σημαντικός φορέας κοινωνικοποίησης. Αποτελεί την πρώτη προσπάθεια κοινωνικής δραστηριότητας εκτός του ελέγχου των κανόνων που επιβάλλουν οι «μεγάλοι». Το άτομο αποκτά μέσα από τις παρέες νέα αντίληψη του «εμείς», μέσα από το παιχνίδι και τη συναναστροφή.
- **Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης (ΜΜΕ):** η κοινωνικοποιητική τους λειτουργία είναι λανθάνουσα (κρυφή), αλλά η επιρροή που ασκούν είναι μεγάλη (ειδικά η τηλεόραση με τη δύναμη της εικόνας). Διαφέρουν από τους άλλους φορείς γιατί λειτουργούν :
 - ✓ απρόσωπα (το ίδιο μήνυμα απευθύνεται σε πολυάριθμο κοινό).
 - ✓ έμμεσα (παρεμβαίνει το «μέσο» στη μετάδοση του μηνύματος).

ΤΡΟΠΟΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΠΟΙΗΣΗΣ:

- Εντολές και συστάσεις
- Ταύτιση με συγκεκριμένα πρότυπα που προβάλλει η κοινωνία (συχνά αντιφατικά).
- Κοινωνική κριτική (άτυπη ή τυπική).

ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ: είναι ένα σύνολο ποινών και επιβραβεύσεων, το οποίο έχει στόχο να προλάβει ή να επαναφέρει και να διορθώσει κάθε συμπεριφορά αντίθετη με τους αποδεκτούς κοινωνικούς κανόνες και αξίες.

ΕΙΔΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ:

- Τυπικός- Άτυπος
- Θετικός (επιβραβεύσεις, ανταμοιβές) – Αρνητικός (κυρώσεις, ποινές).
- Προληπτικός (σκοπεύει να προλάβει τη παράβαση) – Κατασταλτικός (τιμωρεί τη παράβαση).
- Αυτοέλεγχος (προϋποθέτει πετυχημένη κοινωνικοποίηση).

Σκίτσο 1

Σκίτσο 2

